

Q.P. Code :31158

[Time: 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Marks: 75/60]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate marks assigned to the questions.
 3. Students in 60/40 pattern will attempt four question and students with 75/25 pattern will attempt five questions.

- Q.1 Discuss International Relations. Discuss its scope and relevance. 15
- OR
- Define power and discuss various determinants of power
- Q.2 Do you agree that the present world order is Unipolar? Give reasons for your answer. 15
- OR
- Discuss the role of Cold war in creating a bipolar world.
- Q.3 Define conflict and discuss the nature and causes of conflict. 15
- OR
- Define Disarmament and discuss major disarmament efforts made for world peace.
- Q.4 Explain the concept of Globalisation. Discuss its advantages and disadvantages. 15
- OR
- Examine the strengths and weaknesses of the European Union.
- Q.5 Write short notes (Any Three)
- a) Realist Approach
 - b) WTO
 - c) IMF
 - d) Human Security
 - e) Collective Security

Q.P. Code :31158

[वेळ: २ $\frac{1}{2}$ तास]

[गुण: ७५]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3. ६०/४० पॅटर्नचे विद्यार्थी चार प्रश्न सोडवतील .
 4. ७५/२५ पॅटर्नचे विद्यार्थी पाच (सर्व) प्रश्न सोडवतील.

- प्र.१ आंतरराष्ट्रीय संबंधाची चर्चा करा. त्याच्या व्याप्ती व समर्पकतेची चर्चा करा. १५
- किंवा
- सत्तेची व्याख्या द्या. सत्तेच्या विविध घटकांची चर्चा करा.
- प्र.२ 'सध्याची जागतिक व्यवस्था ही एकध्रुविय आहे.' याविधानाशी आपण सहमत आहात का? तुमच्या उत्तरासाठी कारणे द्या. १५
- किंवा
- जगाच्या द्विध्रुवियकरणाच्या निर्मितीतील शीत युद्धाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
- प्र.३ संघर्षाची व्याख्या द्या. संघर्षाच्या स्वरूपांची व कारणांची चर्चा करा. १२
- किंवा
- निःशस्त्रीकरणाची व्याख्या द्या. जागतिक शांतता प्रस्थापित करण्यातील निःशस्त्रीकरणाच्या प्रमुख प्रयत्नांची चर्चा करा.
- प्र.४ जागतिकीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा. त्यांच्या फायदे-तोटांची चर्चा करा १५
- किंवा
- युरोपिय युनियनच्या शक्तीस्थळे व कमतरता यांचे परीक्षण करा.
- प्र.५ टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)
- अ) वास्तववादी दृष्टीकोण
- ब) जागतिक व्यापार संघटन
- क) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी
- ड) मानवी सुरक्षा
- इ) सामूहिक सुरक्षा
